

LIE TU VA

LITHUANIAN DAILY

Kopija 2 c.

Published and distributed under permit (No. 582) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois.
By order of the President, A. S. Burtleson, Postmaster General.

Copy 2 c.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai Sav. XXVI
Dien. I

CHICAGO ILL., SUBATA GRUODŽIO (DECEMBER) 7 d. 1918 m.

No. 12

Talkininkai kariaus su Boševikais.

Petrogradas badauja

Kronprincas abdikavo

Lenkų "Kultura" Galicijoje.

TALKININKAI KARIAUS SU BOLŠEVIKAIS.

Paryžius, gruodžio 7 d.—Talkininkai skubiai rengiasi prie serijinio įsimašymo Rusijoje. Nežiūrint, kad talkininkai turi išsodinę kariūmenę Archangelske ir Anglijos kariūmenę randasi Finlandijoje, Anglija šiomis dienomis išsodina daugiau kariūmenės Liepojoj.

Rytuose Francūzijos, gen. Janin, kuris talkininkais liko si pasiūstas komanduoti Čecho-Slovakų armiją, kurią bolševikai nustumė atgal net iki rubežaus, randasi pakelyje į Omską. Jo tikslas bus suorganizuoti liuosnorių rusų armiją, kad pagelbėjus Čecho-Slovakams pradėti šiam fronto ofensyvą.

Pietuose talkininkų laivynas užėmė Odosą ir Sevastopolį, o Anglijos kariūmenė užėmė Batumą ir Baku.

Ant galo, pietų-vakaruose, pakol francūzų-anglų kariūmenė užėmė Bucharęstą, Rumunai perėjo rubežių į Bessarabiją, grąšindami užimti Ukrainą, tuomi pagelbėdami talkininkams užimti strategiskas vietas apie Rusijos bolševikus.

PETROGRADAS BADAUJA.

Stockholmas, gruodžio 7 d. Pabėgėliai iš Rusijos pasakoją, kad gyvenimas Petrograde pastaruoju laiku pablogėjo iš priežasties stokos maisto. Žmonės tiesiog miršta badu. Bran genybė neįsipaakytą, taip milijūnų svaras kaštuoja 23 rubl. Sviestas ir cukrus 75 rubl. Silks tai vienatinis maistas, kokį galima gauti Petrograde ir tai viena silks kainuoja 5 rublius.

Vidurinėsios klasos žmonės yra neprileidžiami prie publikių valgomų vietų ir jie tukstanciai miršta nuo bado.

Iš normališko skaičiaus gyventojų, kurie sudarė du ir pusę milijono, dabar Petrograde randasi tik tiktai apie pusę milijono, kiti visi apleido miestą.

Valgyklos, viešbučiai ir kitos panašios įstaigos uždarytos ir miestai atrodo tuščias. Žinios apie tolimesnę talkininkų intervenciją dar labiau suerzina bolševikus ir jie be pasigailėjimo žudo ypatingai vidurinę klasą.

KRONPRINCAS ABDIKAVO.

Amsterdamas, gruodžio 7 d. Kronprincas Friedrich Wilhelm Prūsijos formaliskai atsisakė nuo visų teisių prie Prūsijos ir Vokietijos sostų gruodžio 1 dieną.

LENKŲ "KULTURA" GALICIJOJ.

Stockholmas, gruodžio 7 d. Krakovo lenkų laikraštis Nowy Dziennik praneša, kad Lemberge, Galicijoje, šiandien likosi palaidoti 966 lavonai žydų, užmuštų laike pogromų. Pranešimas priduria, kad dar daug lavonų randasi gatvėse, tarp griuvėsių.

KIEVAS PAIMTAS.

Geneva, gruodžio 7 d. — Gen. Skoropadski, hetmanas Ukrainos, likosi užmuštas ir visa valdžia toje šalyje randasi unionistų rankose. Po baisaus mušio, kuriame likosi užmušta bei sužeista apie 10,000 kareivių ir 500 oficerų, nionistų kareiviai užėmė Kieva, sulyg žinių, kokias aplaikė Ukrainos biuras Lausanne.

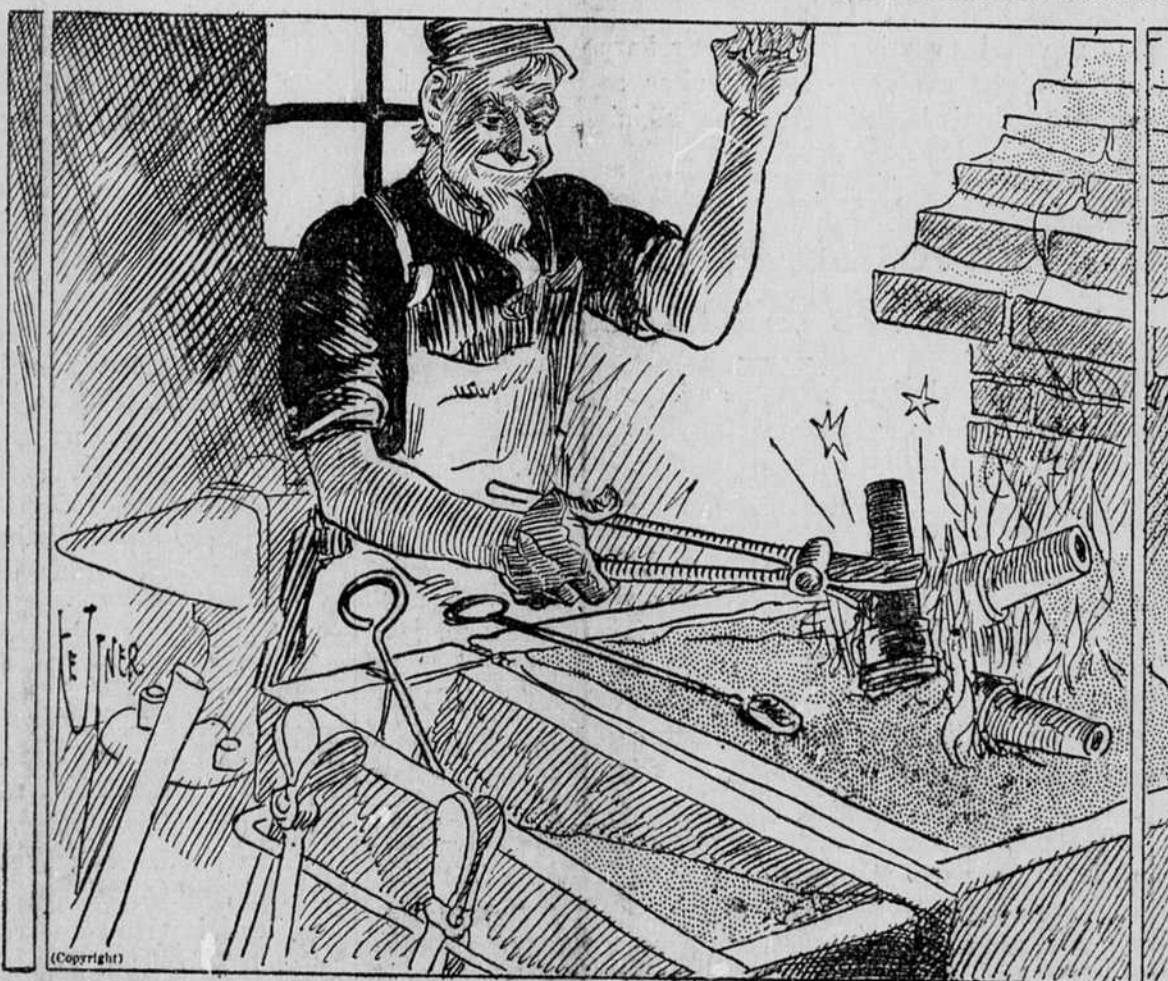
SUOMIJA BADAUJA.

New Yorkas, gruodžio 7 d. Tukstanciai suomų randasi didžiausiam pavojui, nes maisto trukumas grėsia jiems mirtį. Finlandijos valdžia atsisakė prie vyskupų Episkopų bažnyčios, kad jie pavartotų savo įtekme, kad maistas būtų pasiūstas badaujančiai Suomijai.

JUGO-SLAVAI SUSIVIENYS SU SERBIJA.

Paryžius, gruodžio 7 d. — Jugo-Slavų Tautiška Taryba pasiuntė delegaciją pas princa Aleksandrą Serbijos, kuri įteikė jam memorandumą, kuriame prašoma, kad visi serbai, kroatai ir slovenai, buvę Austrijos pavaldiniais, būtų sujungti su Serbija. Princas Aleksandras ant to sutiko, kaip praneša žinios iš Berlio.

Iš kanuolių bus noragai

Kanuolės, ir karda, ir kiti ginklai nebus reikalingi po šios karės, jeigu Dėdė Samas pervarys savo principus Taikos Konferencijoj. Tuomet ginklai būtų atgal į noragus, plugus ir mašinas sulieti.

PADALINIMAS TAIKOS KONFERENCIJOS.

Paryžius, gruodžio 7 d. — Dabartiniam laike viskas nu rodo, kad Amerika bus atskirta nuo talkininkų savo programu ateinančioj Taikos Konferencijoj. Kada Amerikos Taikos delegacija pribus Europon, jie ras talkininkus Angliją, Francūziją ir Italiją galutinai nutarusius apie svarbiausius klausimus, kurie gali kilti Taikos Konferencijoj, nes talkininkų premieri laike ypatingus pasikalbėjimus beveik kas dvi savaitės. Vienas iš tokių pasikalbėjimų kakt užsibaigė šiomis dienomis Londone.

Diplomatiškas korespondentas laikraščio London Daily Mail aprašo šiaip:

"Nebuvimas Col. House arba kitų narių Amerikos Taikos delegacijos, Suvienytos Valstijos nebuvo atstovaujamos, bet Prezidentas Wilsonas bus pilnai supažindintas su nusprendimais, kada premieras Lloyd George sutiks jį."

Delegacijos Taikos Konferencijos galima padalinti į keturias kategorijas:

1. Priešo delegacijos iš Prūsijos, Bavarijos, Vengrijos, Austrijos, Bulgarijos ir Turkijos. Tos delegacijos turės mažai ką sakyti, nes jos tik turės priimti tą, kas nuo jų bus reikalaujama.

2. Atstovai mažesnių talkininkų—Belgijos, Grekijos, Jugo-Slavijos, Rumunijos, Portugalijos, Lenkijos, Slovakijos, Japonijos ir gal but Brasilijos. Šitos delegacijos vargiai galės išreikšti savo nuomones, jos tik atsakys ant klausimų, paliečiančių jų reikalus.

3. Atstovai didžiausių val-

—Anglijos, Francūzijos ir Italijos — paskutiniąją užėmė tą vietą per paskutinius metus, pirmiausia tą vietą turėjo užėmus Rusija.

4. Visai atskirai Suvienytos Valstijos.

MILŽINIŠKI LAIVYNO NUOSTOLIAI.

Londonas, gruodžio 7 d. — Oficiališkas pranešimas Anglijos admiraltijos parodo, kad nuo pradžios karės iki lapkričio mėnesio, 1918 m. vokiečių submarinos paskandino 15,053,786 tonų laivų įtalpos. Per tą patį laiką likosi pabudavota 10,849,527 tonų ir prieš laivynas paimtas talkininkais sudaro 2,392,675 tonus, kas iš viso sudaro talkininkų nuostolius 1,811,584 tonus.

VARTOS 24 KALBAS.

Paryžius, gruodžio 7 d. — Grig-Gen. William W. Harts, kuris tvarko apšarvavimą Amerikos Taikos delegaciją, reikalauja vertėjų 23 kalbose, kurie bus reikalingi Taikos Konferencijoj. Žinovai šių kalbų reikalingi: francūzų, italų, grekų, japonų, ispanų, montenegrų, norvegų, bulgarų, vokiečių, vengrų, turkų, kinų, portugalų, lenkų, švedų, čekų, rumunų, danų ir arabų. Viršminėtos kalbos ir anglų sudaro iš viso 24 kalbas.

YANKIAI ŽENGLIA PIRMIN.

Washingtonas, gruodžio 7 d. Gen. Pershingo raportas į karės departamentą apie veikimą Amerikos okupacijos armijos Vokietijoj skamba sekančiai:

"Trečioji Amerikos armija tęsdama savo žengimą Vokietijon, šiandien užima liniją Gladst-Wallenborn-Ringelhof-

TALKININKAI NEPRIPAZISTA SOVIETŲ.

Paryžius, Gruodžio 7 d. — Pranešama, kad talkininkai užimdami Vokietijos miestus ir atradę ten Darbininkų ir Kareivių Tarybas atsisako juos pripažinti. Sakoma, kad vienoje vietoje Darbininkų ir Kareivių Taryba prašalino burgomistrą, kuris atsižymėjo didelių brutalisčių, bet talkininkai užėmė tą miestą nuvertė Darbininkų ir Kareivių Tarybą ir išnaudojo padarė valdytojų tą patį burgomistrą.

TALKININKAI GELBSTI ČECHO-SLOVAKAMS.

Paryžius, gruodžio 7 d. — Žinios, ateinančios iš Pragos, Bohemijos, praneša, kad M. Hoberman, apšvietos ministras, pranešęs buk legionas Čecho-Slovakų, Italų aficerų vadovaujant, greitu laiku pribus Pragon, kaip dalis talkininkų militariškos įstaigos. Taipgi pranešta, kad daug drapanų ir valgomų daiktų atvežta į Bordeaux iš Amerikos dėl Čecho-Slovakų.

DARBAS DEL LYGOS TAUTŲ.

Paryžius, gruodžio 7 d. — Svarbus žmonės čionai mano, kad geriausia metoda įkūnyti Lygą Tautų yra praktiškas ir greitus prie to žengimas talkininkų. Su tuo tikslu Suvienytos Valstijos, Anglija ir Francūzija turi kuogreičiau siai pasiūsti reikalavimą Chili ir Peru, kad tos dvi valstijos pavestų visus savo nesutikimus išrišti per arbitraciją. Jeigu jos ant to nesutiktų ir rengtųsi prie karės, tai talkininkai turi pagrįsti, kad jie paskelbs blokadą toms valstijoms.

NESUTIKIMAI UŽ MAŽĄ AZIJĄ.

Paryžius, gruodžio 7 d. — Žinios iš amerikoniškų šaltinių parodo, kad tarp Anglijos ir Francūzijos nėra sutikimo. Priežastis yra tame, kad abi šios tautos nori miestų Damascus ir Aleppo, kurie randasi Mažoj Azijoje. Sulyg pagarsintos Rusijoj apie pasidalinimą Mažosios Azijos slaptos sutarties 1916 m. tarp Rusijos, Anglijos ir Francūzijos, parodo, kad, anot tos sutarties, Anglijai teks Mesopotamija ir Syrijos portai Akka ir Haifa, Alexandretta gi turi but liuosų portu. Francūzijai gi platūs žemės plotai pakraščio nuo Haifos iki Adanos ir tęsiasi iki Armėnijos. Miestai Damascus ir Aleppo tenka Francūzijai.

Priežastis dėl kurių Anglija savinasi tuos miestus yra nežinomos.

SUVIENYOTOS VALSTIJOS UŽIMS BERLINĄ.

Kopenhagenas, gruodžio 7 d. — Amerikos ir talkininkų kariūmenė laikinai užims Berliną, sulyg Berlio laikraščio Deutsche Allgemeine Zeitung pranešimo, kuris sako, kad Amerikos bevielinio telegrafo depeša likosi perimta vokiečiais, kuri patvirtina šį pranešimą.

Laikraštis sako, kad miestas Mannheim ir-gi liks užimtas talkininkais.

Sakoma, kad priežastis tokio talkininkų elgimosi bukesanti tame, kad "apgailėtinas incidentas ištiko, laike kurio vokiečių belaisvių stovyklos aficerai nušovė tris Francūzijos belaisvius.

EIKALAUJA MIRTIES DEL 4 VALDONŲ.

Londonas, gruodžio 7 d. — Premieras Lloyd George išleido pranešimą, kuriame jis išreiškia savo pažiūras, kaslink nubaudimo kaltininkų ir sako, kad žmonės kalti surengime šios karės negali išvengti bausmės, nors jų galvos ir buvo apvainikuotos karuonimis, bet jie turi but teisiami tarptautišku teismu.

Sir Auckland Geddes pasakė, kad tokie žmonės, kaip Vokietijos imperatorius, Enver Pasha Turkijos ir buvusieji valdonai Bulgarijos ir Austrijos turi buti teisiami ir jeigu atrasti kaltais, turi pamešti mirties bausmę.

REIKALAUŠ 1814 M. RUBEŽIAUS.

Paryžius, gruodžio 7 d. — Amerikos diplomatiškuose rateliuose kalbama, kad Francūzijos atstovų butas nutaręs, kad rubežius Alzaco butų tokis pat, kaip jis buvo 1814 metais, kuris sulaukė savyje turtingas anglų kasyklas Sarre, bet pranešimai skelbia, kad Sarre apygarda yra apgyventa ne lorrainiečiais, bet prusokais.

PRAŠO PASKUBINTI TAIKĄ.

Berne, Šveicarija, gruodžio 7 d. — Šveicarijos komitetas pastovios taikos pasiuntė kablegramą į Washingtoną, Prezidentui Wilsonui, kuriame jis prašo, kad būtų laikoma Taikos Konferencija kuogreičiau sia, nes prailginimas tokio padėjimo, grėsia Europai anarchija.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ KAREIVIAI SAUGO KASIKLAS.

Suchan, Sibiras, gruodžio 7 d. — Korespondentas Paul Wright laikraščio Daily News praneša, kad Amerikos kareiviai saugo anglų kasyklas Suchane, Sibirijoj. Banga bolševizmo perėjo čionai ramiai be mušių. Senasis prižiūrėtojas kasyklų likosi sugrąžintas atgal ir darbas eina normaliu keliu.

SUVIENYOTOS VALSTIJOS NESIUNTE LAIVŲ Į PERU.

Washingtonas, gruodžio 7 d. Valstijos laivyno departamentai oficialiskai pranešė, kad Suvienytų Valstijų kariskų laivų nėra pakelinių į Peru ir kad nebuvo duoti tam prisakyimai.

Vakarykščios žinios iš Lima pranešė, kad tenai yra laukiama Suvienytų Valstijų kariskų laivų iš San Francisco.

MUSIAI BERLINE.

Londonas, gruodžio 7 d. — Amsterdamo laikraštis Exchange Telegraph praneša, kad Berline iškilo didžiausia betvarkė ir kad saudymas eina miesto gatvėse. Betvarkė sukėlė vokiečių bolševikai.

MOTERIS — KONDUKTORIAI PRALAIMĖJO.

Cleveland, Ohio, Gruodžio 6. — 2,400 konduktorių kurie apskelbė streiką utarninke išryto, todėl kad kompanija laikė moteris už konduktorius, ir nuo to laiko nei vienas gatvėkaris ne vaikščioja, turbūt sugrįž atgal, ir darbą šį vakarą, nes kompanija prizadėjo prašalinti visas moteris—konduktorius iki kovo 1 dienos.

MARWITZ PERSERGSTI NUO BETVARKES.

Groves, G. uodžio 6 d. — Gen. Von der Marwitz išleido proklamaciją, kurioje jis persergsti nuo betvarkės, ir baigia šiai žodžiais: "Talkininkai nutarė nedaryti taikos su bolševikų valdžia. Jeigu ramybė ir tvarka negali but užlaikoma Vokietijoj, talkininkai žengs į "faterlandą" ir padarys tvarką ginklais.

Draugai, per ištisus metus jus laikė priešą toli nuo mūsų namų ir tuom jus išgelbėjo nuo karės baisenybių savo moteris ir vaikus. Jus pažįstate karę gerai ir žinote kokius pedsakius ji palieka. Kas trokšta, kad dabar mūsų brangi tėvynė liktų nuteriotą? Kas turi įvesti tvarką priešas ar męs?"

SIMANAS DAUKANTAS

JO GYVENIMAS IR DARBAI

Paminėjimai 125 metų nuo jo gimimo dienos.

Knygų Išeidinėjimas.

Knygelių spausdinimą įsiai pats atliavo pas įvairius spausdintuvus, spausdindavo Petrapilėje. Išspausdines platindavo per įprašytus žmones, nes nebūvo knygų krautuvų, kurios būtų darba atlikusios. Liaudžiai išleido kelias uki knygeles.

Jisai pats nepasirašydavo tikrąja savo pavarde. Užsidedavo visokias slapyvardes.

Be abejo Daukantas pats negalėjo visko apmokėti. Matėme, koks buvo jo materialinis padėjimas. O daug pinigų praradavo knygų ištaisymas. Matyt, jo talkininkai jam padėdavo pinigais jį suselpti. Iš tokių leidimų minėtinas yra Ksaveras Kopackis. Apskaityt, kiek Daukantas išleisdavo knygų spaudai apmokėti, neturime. Žinomas, ne sykį turėjo skolintis, nevisuomet buvo pinigų. Ir graūzias tuomet.

Visi Daukanto raštai išėjo iš spaudos Petrapilėje. Sunkia vieta susekti, kuomet jie parašyti. Vieni vėliau išėjo, kiti liko visai nespausdinti. O spausdinti tuoj parašius vėgiai buvo galima: pinigų jam truko, reikėjo surinkti dar. Kartais jisai, parašęs ir negalėdamas išleisti, paleidžia į pažįstamus rankraštį. Kai kurie istorijos darbai, matyt, pradėti Rygoje, tęsiasi toliau Petrapilėje. Budamas Rygoje arčiau Lietuvos, tankiau galėjo joje apsilankyti, susieiti su bendramanais, rasti naujų pažinčių, pastiprinti senąsias. Jiems galėjo įteikti ir savo rankraščius.

Tarp tų seniausių Daukanto istorijos darbų reikia paminėti "Istoriją Zemaitišką." Galimas dalykas, kad ji buvo skiriama taip pat mokykloms, bet taip ir neisėjo iš spaudos, jam gyvam esant. Kun. A. Pabrėža, rašydamas savo testamentą vas. 23 d. 1838 m. sako, jog gavęs iš Daukanto du rankraščius — vieną "Istoriją Zemaitišką," kitą apie didžiųjų gailių karvedus. Pirmąjį paskolines žinomas žemaičių didžiūnui Volneriui iš Vazaičių, kitą Daukanto giminiui. Tai galėjo būti parašyta, esant Rygoje. Yra dar nurodymas, jog tas veiklas buvo anksčiau žinomas žemaičių veikėjams.

Simanas Stanevičius praneša, jog gr. Jurgis Plater'is turįs žemaitišką Lietuvos istoriją iki Vytauto mirimo; bet tai ne jo darbas, kopija iš kito paskolinto. Galimas dalykas, jog tai bus buvęs Daukanto darbas, nes buvo pažįstami ir vienas kitam padėdavo.

Jisai netik pats rašydavo, bet ir prikalbinėdavo kitus, kad dirbtų, rašytų ir platintų. Jisai veda plačią korespondenciją su įvairių luomų žmonėmis. Iš kiekvieno jisai norėtų padaryti veikėją. Laikraščius tuomet nebuvo, kur būtų galima varyti agitaciją, galėdavo susižinoti tik laiškais. Kiekvienam jo laiške, o jų mes nedaug teizome, rasi priminimą rūpinies apšvietimu savęs ar kitų.

Daukanto Bendradarbiai.

Jo darbavimosi vaisiai buvo matomi. Knygelės išsiplatino, vienas kitas žmogus padėdavo jam dirbti. Jisai gaudavo istorijos medžiagos. Matyt, gaudavo pašalpos pinigais, ar tik atpildėdavo kas iš jo raštas. Nemaž turi jisai korespondentų iš didelių ir mažų Lietuvos dvarininkų. Jam padėdavo, interesuojas tuo Volmer'is, Pleteris, Oginskis, lauris 'nuo nekuriu laiko pamėgo žemaičių kalbą ir emė proteguoti provincijos literatus. Jis visų daugiausiai padėjo išpardavinėti Daukanto knygas.

(Tęsa)

Daukantas organizuoja dainų ir pasakų rinkimą. Jo draugai susirasinėdami jam pridėdavo dainų, pasakų, patarlių. Dalį jisai yra sunaudojęs: kita tebeguli nespausdinta.

Dainų išleido jisai 1846 m. Turėjo vėliau eiti dar kiti tomai, bet išleido tik pirmąjį.

Paskui jisai neišleido, nors buvo tokiu būdu gerokai surinkęs; jos guli nespausdintos iki šios dienos.

Jisai turėjo gana daug talkininkų ir tarp dvasininkų, kaip kun. Pabrėža, Valančius, ir kiti. Tarp pasaulinių gi yra minėtinas dar Maigys.

Ajie Daukanto santykius su Valančium yra daug neaiškumo. Pažintis, sako, buvus tarp anų ir senų laikų. Kiekvienas sako, buvęs pažintis prisidėjo iš universiteto laikų. Vargiai jie galėjo susitikti kartu tenai, besimokindami, nes laikai neatitinka. Veikiausiai galėjo susitikti bebūdami Petrapilėje, vėnas — Kunigų Akademijoj, kitas — prie Lietuvos Metrikos. Jisai prikalbino, Valančių rašyti lietuviškai, bent taip, anai Daukanto, sakęs patsai Valančius. Kilimas vienodas: abudu turėjo nemaž klūčių savo darbe ir karjerioje dėl kalbos ir kilimo.

Vėliau pats Valančius nurodo Daukanto nuopelnus. Jisai neranda reikalinga su tuo slėpties.

Veikimas per kunigus.

Nuolatos Daukantas prikalbinėja Valančių padaryti šį ar tą, šį ar tą išspausdinti. Jisai turėjo didelę įtaką kunigų tarpe. Toliau jisai buvo semenarijos rektorium Varniuose, jo rankose buvo jaunoji kunigija. Ir jisai tikrai dirbo. Jisai pats parašė pamatinį, didįjį veikalą "Žemaitišką Vyskupistę" ir išleido 1848 m. Pirmo to jisai spausdino kitų raštus. Budamas rektorium, jisai buvo pasirengęs išmokyti kleikus žemaičių kalbos. Reikia duoti pavyzdžių grynai kalbos. Ir darė tat. Sykį pradėjęs, Valančius dirbo be perstojo. Bet mes toliau peržiūrėsime dar jo veikimą.

Minėjome atžėščiau, jog Daukantas rūpinosi, kad gimnazijos virstų žemaitiškoms. Bet ypačiai atkreipė jisai atidžią į liaudies mokyklas.

Čionai jisai tai pat nesigaili raginimo. Nevisi doro tap, kaip jisai norėtų. Įstatymai leido laikyti prie bažnyčios parapijos mokyklą. Bet nevisur jos buvo įvesta. Tai priderėjo nuo vyskupo energijos ir atskiros klebono noro. O tuomet valdė vyskupija kun. Gintyla, žmogus tuščias, karjeristas, kaip ji rodo mums Valančius. Jisai berektoriaudamas turėjo nemaž kovoti, kol pavyko apveikti Gintylą ir neleist jam tapti vyskupu. Daukantas mato Gintylos nerangumą ir apšleidimą ir nerimsta, kad nieko negali padaryti.

Užsiimdamas daugybe įvairių darbų, nustojes sveikatos, jisai turėjo sumažinti savo darbus.

1848 m. Daukantas rašo, jog metęs užsiiminėti savo mylimiausiu darbu — istorija. Jisai nurodo priežastis: negalį pirkti reikalingų knygų. Todel pradėjęs užsiimti lietuvių kalbos tyrinėjimu, bet ir taiti metęs delei laiko stokos.

Ir tikrai matome petrauką jo darbuose. Nieko naujo nuo to laiko nebeišleido. Pirinko rankraščių, prirašė veikalų, bet nebuvo kam beisleisti.

Petrapilėje bebūdams jisai priėmė trumpą Lietuvos istoriją. Buvo tai kiek mažesnė už "Istoriją Zemaitišką," aiškesnė, labiau apdirbta. Pabaigta apie 1850

Laukė jai leidejo. Petrapilėje nerado, pats gi išleisti neišstėjo; bet nerado leidejo ir Varniuose.

Ir žymė ta istorija dar stiliaus lygumų, kalba išdalinta, išsibirsusi.

Be to, jisai leido įvairias knygas, kurios yra tik vertimai iš svetimų kalbų, ir reikėdavo mažiau darbo.

3. Daukanto budas.

Petrapilėje baigėsi energingas Daukanto veikimas. Todel manau, kad čia būtų vieta perkrauti jo būdą ir jo pažiūras.

Visą gyvenimą praleido Daukantas po raštines ir archyvus, kaip valdininkas. Toksai užsiėmimas turėjo palikti gilų ruožą jo būde. Prie to dar prisidėjo jo kilimas. Be abejonės, turėjo jisai pergyventi nemaž nesmagumų nuo dvarininkų-bajorų.

Raštines išdirbo jame tvarkos laikymąsi. Jo viskas budavo užrašama, numeruojama laiškei priimtinai, taip pat ir dokumentai. Daukantas ar siųsdamas knygas, paima kvitą, užrašo dieną, kuomet tat atliktą.

Priklausymas nuo viršininkų stoka pečių, kuriais galėtų pasiremti, mažas skaičius vienamųjų draugų, negalėjo išdirbti jame ir drąsumo. Jisai veljia dirbti, dirbti daug, bet patylomis, nes taip daugiau nudirbsias.

Spausdintuose raštuose nėra pas jį tos ugnies, kuri liepsnoja jo krutinėje ir norėtų sunaikinti vieną kitą laužą. Laiškuose kas kita, tenai išdėsto jisai savo paslėptas mintis. Todel jisai ne sykį prašo jo laišku niekam nerodyti; bijo, kad kitiems nepakliūtų ar visai žūtų. Gal buti išdalis jo spausdintoji kalba sunkesnė, šaltesnė, kad tverti naujų lietuvių kalbą, turėjo tverti terminus, įsiekodamas kartais senovės žodžių, kad jie neišnyktų ir įeitytų vėl į gyvą žmonių kalbą. Laiškus gi rašė visiems lenkiskai, kur buvo išdirbti terminai; tenai jo kalba aiški, suprantama. Lietuviškai rašytų laišku niekur užtikti neteko.

Vienok, nors ir varžosi labai, bet paslėpti savo socialų pažiūrų negali, ar tai kalbėdamas apie didikus-ponus, engiačius liaudį (Bede), ar apie Romos užmačius Lietuvą pavergti (Istorijoje).

Daukantas, kaip jau minėta, savo pavidės po savo raštais nedėjo. Tik sykį randame "Dainose," bet ir tos buvo paskirtos bajorvedžio Gadono žmonai.

Taip pat siųsdamas kam nors medžiagą prašo nemuėti jo vardo. Nori, kad niekas nežinotų, iki jo gyvos galvos. Save žemina; jeigu kas nurodo jo nuopelnus, užgincija taiti, sako, jie esą menki, turis tik gerų norų, todel be reikalo ji taip augstai statyti. Iš dalies pats Daukantas nurodo priežastį savo bijojimo ir atsargumo. Jisai rašo sykį: "Blogi padarė Kraszewski's, jog mane pagyrė Ateneume: aš per tai galiu nustoti vietos, nes ištikrųjų ne aš siunčiu, o mano viršininkas, o jis man nesmagumo padarė."

Sutinėdamas įvairiems žmonėms savo darbus, jisai nenurodo, kad tai jo darbas. Taip, 1845 m. jisai išleido "Budą." Istorikas Narbutas, sužinojęs, jog jisai užsiima Lietuvos istorijos tyrinėjimu, kreipiasi į jį šio to pasiklausdamas. Daukantas siunčia jam 1848 m., pasakoja apie tą veikalą, kaip visai svetimą jam, bet žinoma, nei jo girdamas, nei peikdamas. Jisai sako tik tai: "Baisiai daug spaudos klaidų, todel menkai mokantiems kalbos sunku suprasti. Tenai yra perskyrimas apie mitologiją, kuri Tamstai gali būti naudinga, ypač pamatysi, kaip grynas lietuvis supranta senus padavimus, prisilaikydams kalbos kaip keliarodžio..."

(Toliau bus)

Iš Lietuvių Gyvenimo Amerikoje

PITTSBURGH, PA.

Vietos Cent. Kom. Skyrius, susidedas iš pirm. J. Maskelimo, sekr. J. Virbieko, ir ižd. J. Kazlauskos, 24 Lapk., kreipėsi prie L. M. D. prašant aukų į Liet. Nepri-gulmybės fondą. L. M. D. išleido nieko neatkavo, bet suteikė savo svetainę dykai dėl pramogų ir susirinkimų, kurių pelnas eis "Kalėdų Eg-laitės" naudai.

Tą pačią dieną Draugystė D. L. K. Gedimino Apdovanojo Kalėdų Eglaitę \$25 90.

30tą Lapkričio, L. M. D. jos Name, buvo Jaunuolių pasi-linksiminio vakarelis. Kur, pasi-linksimus ir kiek užkan-dus, p. J. Maskelimas, pri-minė, kad neužmiršt ir Lietu-vois reikali, taipgi kalbėjo p. J. Virbiekas. Padaryta liuo-sa kolekta, aukavo: J. Virbie-ka—10.00, A. Kardonas—2.00, po \$1.00: J. Maskelimas, Zofija Maskeluniene, M. Ki-bortas, A. Riška, F. Gutdu-skas, A. Šimkiutė, Kazimiera Gutauskienė, K. Petkus, M. Saparauskas, Kast. Šimkunas, M. Juozevičiutė, Kaz. Krista-ponis, A. Zdankus, K. Šniuk-šta, K. Bartuševičius, J. Ru-zenskas, M. Grabiutė, M. Bal-čiuniutė, K. Sargautas, B. Paulekiutė, B. Sapbara, P. Balčiunas, J. Suminskas, J. Paleckas, J. Marazas; po 50c: J. Grigaliunas, V. Šerkniutė, Smulkių—\$1.00. Viso \$40.00. Vakarų rengėjų buvo J. Ru-zenskas. Gruodžio 1 d. A. P. L. A. 7-ta kuopa turėjo Me-tinį susirinkimą ir išleido pa-skyrę \$500.00. Tai viso jau Pittsburgiem \$565.00.

8tą Gruodžio nedėlios va-kare bus prakalbos L. M. D. jos svetainėje 142 Orr St., dėl tos naudos. Tikimasi ge-rų pasekmių. Dainos L. M. D. Birutės choros, po vado-vystę J. L. Senulio Valio Pitt-sburgiečiai. Sulyg Kudirkos žodžių: "Vyrai, pajūdikim žemę."

Pittsburgietis.

MONTREAL, CANADA.

* Musų mieste ispaniškoji in-fluenza irgi nemažai aukų nu-nėsė, didčiai žmonės įbaidi-no. Iš lietuvių, kiek girdė-jau, tik tris mirė. Mes iš to net didžiūotis norime, kad musiškių influenza neigali. Bet ta viešnia jau išsikraustė iš mus kur kitur. Biskį link-smiau.

Lapkr. 24 d. turėjome kon-certą ir teatrą, loštą "Geno-vaite." Tą viską surengė "Lietuvių Katalikų Vienybė." Lošimas nusisekė labai puik-iai iš visų atžvilgių. Ypač p-lė O. Keiziutė Genovaitės rolėje buvo puiki. Pageidau-joma, kad musų lošėjai ir daugiau panašių lošimų pa-ruoštų.

Pertraukose kalbėjo keletas vietos veikėjų, ka po atstovai nuo įvairių draugysčių. Tar-pe jų p. J. Brankis gan gra-žiai pakalbėjo apie Lietuvos reikalus. Nuo estrados jį pa-lydėjo gausus dešų plojimas.

Kitas panašus vakaras ren-giamas ant 29 Gruodžio. Vi-si jį turėtų remti, nes jo pel-nas skiriamas kovai už Lie-tuvos laisvę.

Ten Buvęs.

WORCESTER, "OVER THE TOP."

Lietuvos Laisvės savaitė Wor-cester, Mass.

Musų kolonija darbuojasi išsijuosusi dėl Lietuvos labo.

DIENRAŠČIO TUZAI.

Juozas Virbiekas.

Julius Kirdulis.

P-as Juozas Virbiekas yra "Lietuvos" Dienraščio "tuzas" iš Pittsburg, Pa.

Iš užsiėmimo budamas kal-viu, jis žino, kaip reik kalti, ir nukalė jis arti 40 šerų dien-raščiui.

"Lietuvos" jis yra senas draugas ir skaitytojas nuo pa-savo atvykimo Amerikon — nuo 1905 metų.

Pittsburgie jis yra vienas iš veikliausių darbininkų ant tau-tiškos dirvos ir uoliai darbuo-jasi vietinėse draugijose. Ji-sai priklauso prie sekančių or-ganizacijų: SLA., TMD., prie Liet. Mokslo Dr-jos, ALTS., APLA., DLK. Gedimino Ko-operat. Dr-jos ir LMD. "Bi-rutės" Choro, kurį jis pats su-tvėrė. Daugelyj šių draugijų jis yra, arba buvo viršininku.

Paeina iš Škirsnemunės, Raseinių pav., Kauno gub.

P-as Julius Kirdulis yra vie-nas iš Cicero, Pl., "tuzų." Dienraščio organizavime jis buvo vienas iš veikliausių ci-ceriečių ir daug šiame reikale pasidarbavo.

Budamas geru lietuvių-tė-vynainiu, jis pusėtinai dar-buojasi tarp vietinių lietuvių ir draugijų. Priklauso prie Lietuvių Kareivių Draugijos, prie Cicero Pašelpinio Klubo ir Giedorių Draugijos.

Paeina iš Kauno gub., Pa-nevėžio pav., Malonių kaimo. Amerikoje nuo 1911 metų.

"TUZAI!"

Kurie iki šiolei dar nepri-siuntė savo paveikslų, pasi-skubinkite prisiųsti juos grei-čiaus.

Pajieškau švaraus kambario Bridgeporto apielinkė, atsišau-kas turi tokį kambarį, malonė-kit greitai šiuo antrašu:

Frank C.

3246 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Tel. Drover 2840

Parsiduoda 2 flatų murinis namas, geroj vietoj. Pigiai. Už pinigus ar už liotus.

Stasys Drangelis,

3261 S. Halsted St., Chicago

Ar čia busit, ar Lietuvon Grįžsit?

Lietuviams yra svarbu ir žingeidu žinoti, kiek Lietuvių žada po šios karės grįžti atgal Lietuvon. "Lietuvos" Dienraštis norėtų šitas žinias surinkti, kad šitą klausimą išrišti.

Todel išpildyt kitą blanką ir pasiųskite ją atgal. Jusų varda-i ir jusų čia paduotos žinios bus užlaikomos vien tik Redak-cijos žiniai ir nebus nei atskirai garsinamos nei niekam iš-duodamos. Todel galite rašyti atvirai ir su pilnu pasitikėjimu.

1. Vardas-Prayardė
2. Adresas
3. Pavienis, ar vedęs. Jeigu vedęs, tai kiek šeimynoj?
4. Amžius jusų
5. Ar grįžtut Lietuvon po karės, jeigu Lietuva gautų laisvę?
6. Ar grįžsit Lietuvon po karės, jeigu Lietuva negautų pilnos laisvės?....
7. Iš kokios vietos paeinate iš Lietuvos?
8. Kokion vieton grįžtute?
9. Kuom čia užsiimate?
10. Kuom Lietuvoj norėtut užsiimti?
11. Su kokių kapitalu grįžtut Lietuvon, t. y. kiek, maž-daug, pinigų su savim parsivežtut

Pastaba. Šitas klausimas yra svarbus tuomi, kad galima bu-tų maž-daug sužinoti, kiek kapitalo amerikiečiai parvežtų Lie-tuvon, o tas parodytų kiek jie Lietuvos gerbuvį padidintų. Si-tas jusų atsakymas bus Redakcijos užlaikomas absoliutiškai paslaptį, kiek tas lytisi jusų ypatos. Jeigu kartais nenorėtum jo atsakyti, praleiskit jį nieko nepažymėję.

12. Kaip greit manytute grįžti Lietuvon?
- Atsakę šiuos klausimus šitą kuponą ir sugrąžinkit "Lietuvos" Dienraščiu, adresuodami taip:

Statistikos Skyrius,

"Lietuva" Daily,

3253 S. Morgan St., Chicago, Ill.

PASIRUPINKITE, KAD IR JUSŲ DRAUGAI BEI PAŽĖJSTAMI JĄ ISPILDYTŲ.

PASISKAITYKITE!

Keleiviai ir Šunys.

Per kaimą sutemus keleiviai du ėjo. Ir meliai tarp savęs patyko kalbėjo. Tik štai iš po vartų, sulojo šunytis. Pamatė keleivius ir ėmė juos vytis. — Ir antras ir trečias išbėgo ant kelio; Ir taip susirinkę lojo ant žmogelių. — Jau a' meniu mesti keleivis viens taikė. Bet antras jo sebras jam ranką sulaukė: "Et broli, palaukie, ar gali tikėti! Kad akmeniui šunį priversi tylėti! Keliaukime mudu, nusibos jiems loti. Matys, jog nebijom, ir tarė nustoti!" Teisybė pasakė: vos varnas nuėjo, Jau šunys mažą nutilti pradėjo; Kad prieteliai verstą koki nukeliavo, Jau šunys gulėjo visi namuos savo. Žmogeli! jei tavo yr' sąžinė gryna, Nepaisyk, kad šlovė tau plėšo kaimynai, Teisingu keliu eik — žinokie, jog paikas, Nors loja — nustoja, kaip pereina laikas.

Vertė Petras Arminas.

00—00

E. DE AMICI Vertė M. GRIGONIS

ŠIRDIS

MAŽIEMS IR DIDELIEMS

(Tąsa)

Šitie pinigai buvo jam dabar didžiausia laimė, nelyginant koks dvaras. Dabar jis apie juos tegalvojo. Kaip jam buvo dabar be galo linksma ir ramu gludėti ir svajoti už kambarėlio uždangos! Tuo tarpu trys keleiviai, jo geradariai, sėdėdami už pietų skobnio, viduryj antrosios klasės salės, balsu šnekėdavosi. Jie gėrė ir šnekėjo apie savo kelionę, apie aplankytąsias šalis. Jų kalba pagaliau apsisetojo ant Italijos. Vienas vainiojo jos viešbučius, kitas kalnus ir kelius, trečiam netiko Italijos, gelžkelių, ir taip jie visi vienu balsu ėmė visą Italiją peikti. Vienas sakė, kad jam esą mieliaus būtų važinėti Laponijos pelkės, nekaip Italijoje; antrasis skundė Italijoje radęs vien sukčius ir galvažudžius; trečiasis — kad ten valdininkai skaityti nemoka.

— Kvaila ir tamsi tauta! — tarė pirmasis.
— Ir kokia nešvari! — pridūrė antrasis.
— Va... išsižiojo trečiasis.

Sisai norėjo pasakyti "vągis," bet pabaigti nesuskubo; staiga, kaip žirniai pabiro variukai ir sidabriniai puštrankiai ant jų galvų ir pečių ir nuredėjo skambėdami ant grindų ir skobnio.

Visi trys pašoko supykę iš vietų, žiūrėdami augštin, bet šit antra sauja variukų, jau smagiaus berta, kluvo jiems į veidus.

— Atsiimkit savo pinigus! — tarė paniekimams balsu vaikas, pasirodęs tarp praskleistųjų kambarėlio uždangų: — iš jų, kurie mano tėvynę šmeižia, nieko negaliu imti!

Kaminkrėtys.

Vakar vakare aš nuėjau mergaičių mokyklon kuri yra greta mūsų mokyklos, norėdamas pasakoti apie Paduos bernelį mano sesers Silvijos mokytojai, nes jinai nor jo tą apakymėlį paskaityti. Tėvai mokinasi septyni šimtai mergaičių! Kada aš nuėjau, jos linksmai ėjo iš mokyklos, džiaug damosi, kad jas iš priežasties visų šventės ir už dušinės dienos, paleido dviem dienom. Man priėjo būti liudininku labai žingeidaus atsitikimo. Priešais mokyklos durų, kidoje gatvės pusėje, pa-

lenkęs galvą ant prišlietos prie sienos rankos, stovėjo mažutis berniukas kaminkrėtys, susuodintu veidu, su maišu ir šluota ant pečių, ir balsiai verkė. Dvi ar trys mergaitės prie jo priėjo ir paklausė:
— Ko tu taip gailiai verki?
Bet jis nieko neatsakė ir dar labiau bliovė.
— Pasakyk gi, kas tau yra, ko tu verki? — klausinėjo jo mergaitės...

Pagaliaus jis pakėlė galvą ir parodė visai vikišką, apašarotą veidėlį. Berniukas ukičiodam pasakėjo, kad krėtės bent keliuose namuose kam minus ir uždirbęs trisdešimt sodi; bet juos pametęs; jie išbėrė per kišenės skylę — ir jis parodė suplyšusią kišenę. Dabar jis negalys grįžti namo be pinigų.

— Seimininkas mane mušė, — pradėjo jisai verki ir vėl paguldė galvą ant rankos.

Mergaitės stovėjo ir rimtais veidais į jį žiūrėjo. Tuo tarpu prie jų priėjo daugias mergaičių didelių ir mažų, turtingų ir neturtingų, visos krepšiais po pažastimi nešinos. Didelė mergaitė, su melsva plunksna ant skrybiaus, išėmė iš kišenės du soldį ir tarė:

— Aš turiu tik du soldį, sumeskime visos.
— Aš irgi turiu du soldį, — tarė antra mergaitė, apsidėžiusi raudonais drabužiais, — mes galime surinkti trisdešimt soldį.
Ir jos pradėjo šaukti:
— Amilija!
— Luidžija!
— Anina!
— Duokit soldį.
— Kas turi pinigų? duokit čia!

Kai kurios turėjo pinigų gėlėms arba sąsiuviniams nusipirkti, bet jos tuos pinigus atidavė. Kai kurios mažutės davė po tris centeziam. Mergaitė, su melsva plunksna ant skrybiaus, rinko pinigus ir balsiaujus skaitė:

— Aštuoni, dešimt, penkiolika!

Daug dar stigo. Staiga atėjo mergaitė, kuri buvo už visas didesnė ir davė pusę liros. Ją sutiko ratuodamos. Stigo dar penkių soldį.

— Tuojaus ateis ketvirtaklasės — jos daug pinigų turi.

Ketvirtaklasės atėjo, ir pasipylė soldį. Visos sustojo aplink berniuką, ir gražu buvo matyti vargšą mažąjį kaminkrėtį, aplink kurį spietėsi šitie visi varstotieji drabužiai, margi kaspiniai, plunksnos ir lokonai. Trisdešimt soldį jai senai surinko, o pinigai vis bira ir bira. Mažiausiosios, kurios pinigų neturėjo, grumėsi tarp didžiųjų, ištiesdamos savo gėles, norėdamos nors jas atiduoti. Staiga pasirodė sargienė ir suriko:

— Vedėja cina!

Mergaitės akimirksniu į visas puses išsiskirstė lyg žvirblių būrys. Viduryje gatvės pasiliko vienas mažasai kaminkrėtys, jis šluostėsi ašaras rankomis, pilnomis pinigų, o švarkelio kilpose, kišenėje ir kepurėje — visur buvo pilna gėlių. Gėlės dar gulėjo ant žemės prie jo kojų.

(Toliaus bus)

00—00

Godus Šuo:

Senukai mums sako, mokina kasdieną: Jai rasi du zuikiu, tai vykie tik vieną;

O jei į abudu sykiau tu išsaus —

Tikrai už godumą nė vieno negausi.

Per lieptą sav ėjo šunytis šu mėsa.

O saulė lyg tyčia pražibo tą dieną;

Šuo savo šešėlį vandenį pamatė;

Labai jis stebėjosi, akis tuo pastatė;

Kaip žaibas jis šoko lyg tartum be proto, —

Atimti iš kito mėsos antrą šmotą.

Vienok čia nelaimė! jis norint panėrė.

Bet antrojo karnio mėsos nenutvėrė;

Vandens jis taip šalto didėi nusigando,

Kad šnuokį avėr. — šmots savas nuskendo.

Veža Kongresan Tonus Dokumentų.

Vakar prezidentas Wilsonas ap leido šią šalį ir išskelbiavo į Tai kos Kongresą. Jį lydi 23 moks lavyriai — ekspertai istorijos, ekonomijos, politikos ir kitų klausimų. Jie yra iš įvairių poli tikos ir ekonomijos sąlygas, k Europoje, taip ir Azijoje ir bus patarėjais prie Amerikos taikos delegacijos Taikos Kongrese. Kaip pranešama, kartu su jais gabenama keletas tonų įvairių dokumentų ir žemlapių. Sakoma, kad tai didžiausias rinkinis dokumentų tarptautiniuose klausimuose, kuriam tautų istorijoje, nėra lygaus.

Sie taikos kongreso patarėjai, po pulkininko E. M. House, direktiva nuodugniai ištirė kitų šalių politinius ir ekonominius reikalus.

Pradėjo tyrinėjimą 1917 m.

Dar pernai metais Amerikos valdžia sutvėrė tam tikras komisijas, kuriose nuo lapkričio 1917 metų dirbo apie 200 žmonių, tyrinėdami įvairius Europos klausimus. Tam reikalui naudotasi Geografinės Draugijos namu New Yorke, N. Y. Prirengta tomų įvairiausių dokumentų, kuriuos saugota dieną ir naktį.

Žinios apie šį tyrinėjimą nebuvo skelbiamos viešai. Tik pulkininkas House, kuris yra ištikimas prezidento Wilsono patarėjas šį-tą pasakė laike svarstymo Vokietijos nusigrąžinimo išlygų. Jis labai nustebino europiečius sandraugus, kurie niekomet nesitikėjo, kad amerikonas galėtų taip nuodugniai žinoti apie Europos reikalus. Gi puk. House turėjo visą medžiagą, minėtų komisijų surinktą.

Laikė tyrinėjimo, kaip pranešama, kiekviena svarbesnė tauta Europoje ir Vakariniėje Azijoje buvo apsarstyta visos žinios apie jas surinktos ir sutrauktos į tam tikrus raportus. Yra surinkta daug slapčių dokumentų, ir kopijų sutarčių, padarytų laike karės, bet nepaskelbtų iki šiolie viešai.

Į pabaigą daugiau tyrinėta įvairių tautų rubežius. Daugelis narių, lydinčių prez. Wilsoną yra šio klausimo žinovais. David H. Miller, pirmininkas teisų komiteto valstybės departamentu, kaip pranešama, jau Europoj. Prezidento Palydovai.

Tarpe prezidento palydovų, kaippo tyrinėjimo komisijos narius randame sekančias ypatus: Dr. S. E. Mezes, prezidentas New Yorko miesto kolegijos.

Dr. Isaac Dawman, direktorius Amerikos Geografinės Draugijos žinovas teritorijų klausimų.

Ailnyn A. Young, expertas ekonomistas, prof. Cornell universiteto.

Charles H. Haskins prof. Harwardo, universiteto žinovas Elzaso-Latoringijos ir Belgijos reikalų.

Clive Day, prof. Yale universiteto, žinovas Balkanų klausimo.

W. E. Lunt, prof. Heverford kolegijos, žinovas šiaurų Italijos.

P. H. Lord, prof. Harwardo universiteto, žinovas reikalų Rusijoje ir Lenkijoje. Jis be abejonės bus expertas ir Lietuvos klausime.

Charles Seymour, prof. Yale universiteto, žinovas Austro-Vengrijos reikalų.

W. L. Westermann, prof. Wisconsin universiteto, žinovas Turkijos klausimo.

G. L. Beer, buvęs prof. Columbijos universiteto, žinovas kolonialės istorijos.

Mark Jefferson, kartografas Michigano Normal kolegijos.

Roland B. Dixon, prof. Harvard universiteto.

Majoras D. W. Johnson, prof. Columbijos universiteto.

Majoras Lawrence Martin, prof. Wisconsin universiteto.

Kapitonas W. C. Farabee, Philadelphia universiteto muzėjaus viršininkas.

Kapitonas Stanley Hornbeck, Autorius veikao: Šiuolaikinė politika Tolimuose Rytuose.

Paskutiniai keturi vyrai yra nariai kariškojo tyrinėjimų biuro. Jie priskirti kaip patarėjai ekonomijos, strategijos ir rubežių klausimuose. Kiti gi nariai, bus žemlapių dirbėjais ir pagalbininkais įvairiuose reikaluose.

Kaip prasidėjo tyrinėjimas.

Rugsėjo mėnesyje 1917 metų viename pasikalbėjime prez. Wilsono su pul. House buvo nuspręsta pradėti panašius tyrinėjimus. Patsai darbas prasidėjo vos lapkričio mėn. Tam buvo samdoma, apart viršui minėtų ypatų, dar į 150 žinovų įvairiose mokslo srytys. Lėšos buvo padengiamos iš specialio fondo, kurį yra pavestas vien prezidento žinion.

Geografinė Draugija tuoju pradėjo piešimą milžiniškų žemlapių. Jie sudaryti sulgy vėliausių žinių. Ten smulkiai pažymėti rubiažiai įvairiuose šalies klausimuose, kaip tai: tautystės apsirėikimai, tikyba, vaizbos ir pramonijos centrai ir jų plėtojimas šalies gamtos turtai, transportacija, strategiški punktai ir tt, ir tt.

Ateina žinių, kad panašūs darbai buvo veikiami ir Europoje, butent, Anglijoje ir Francuzijoje. Vadinas, kiekviena šalis yra prisirengusi prie didžio "dokumento mušio," kuris atsibus prie taikos stalo.

Kaip Lietuva iš to mušio išeis? Tas priklausys nuo to, kokios žinios apie ją yra patekę, ar dar pateks taikos delegatams.

ISSIMOKYK DRAPANŲ KIRPIMO AMATĄ.

Meis mokiname šį puikų gerai apmokantį kirpiką yra labai reikalaujami. Umatai trumpa laika. Vietos nepripildytos laukia. Ateik dieną ir vakare.

Master Cutting School
J. E. Kasnicka
118 N. LaSalle St.,
4th floor, prieš City Hall.

LIETUVIS RUBSIUVIS

J. A. Globis
617 W. 37-th St.
Sūvu moteriškus ir vyriškus rubus. Sutausau ir išprosinu senus. Malonei ir greitai patarnauju. Telefonas Drover 7058.

Praktikauni Mekanikai

Mes dirbame naujus ir senus, taipgi taisome visokius muzikališkus instrumentus. Gramafonus taisome by kokios išdirbystes. Visoki darbą gvarantuojam.

Esu tą darbą Praktikuojęs 30 metų

Šitą Pasilaikykite dėl Atminties

Taipgi mes turime Didele Krautuve Muzikališku Instrumentu: Victor Victrolas ir Records. Šimtų šimtais Lietuviškų numarų, koki tik ant svieto randasi dideliu pasirinkime.

Eagle Music House

3240 South Halsted Street
CHICAGO, ILL. Phone Drover 6737

Nemeluok, Jurguti — bus gėdos truputį!...

Piešė JONAS STANKUS

TAI IKLIMPAU BĖDON... MANO MERGYTĖ DAVĖ MAN NAUJĄ KNYGĄ. PRASĖ PERSKAITYT IR PASAKYTI, AR PATIKS. O AŠ NEI NEPRADEJAU FAMELUSIU — NESUGAUS.

NA, JURGUTI, NR SKAITEI? LABAI GREIT PERSKAITYSI — UŽ TAI KAD MANE KLAUSAI, TAI PATINKI MAN DAR LABIAUS.

MARYTĖ, DEL TAVES NORŠ EŽERAN ŠOKČIAU, NETIK KNYGĄ SKAITYČIAU... O KNYGĄ, KA MAN DAVEI, YRA FAIN: GRAŽESNĖS NIEKADOS NEESU SKAITĖS.

HM... AR ISTIKRO?

MAMYTĖ MAN SAKĖ, KAD VISI VAIKINAI MELAGIAI... BET NEŽINOJAU, KADIR TU JURGUTI, TOKS PAT MELAGIS. KAIK VISI... ŽIURĖK: KAIK TU KNYGĄ SKAITEI, JEIGU IR JOS LAPAI NĖRA SUKARPYTI?

GUD-NAIT!... PAGAVO, KAIK VĖŽI, URVE...

JONAS STANKUS

PRUSŲ LIETUVIŲ IR LIETUVIŲ LIUTERONŲ DOMAI

"Lietuvos" redakcijai pasiskelbus, kad rytoj, gruodžio 8-tąją, bus, Mildos svetainėje, Prūsų Lietuvių ir visų lietuvių protestų susisinkimas, tulas lietuvių liuteronas galmanyti, kad tai yra koks Rymo-Katalikų sumokslas išnaudoti lietuvių-liuteronus. Todėl aš, kaip Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios kunigas, užtikriau kiekvienam Prūsų lietuviui ir Didžiosios Lietuvos liuteronui, kad dabartinis Prūsų lietuvių ir Didžiosios Lietuvos lietuvių liuteronų tautinis judėjimas atsirado iš mūsų pačių, o ne iš lietuvių Rymo-katalikų. Pirmutinį susirinkimą, kuris pereiname mėnesyje buvo p. Meldžio svetainėje laikytas, sušaukiau aš, su mano parapijos viršininkų pagalba. Šitas busiantis susirinkimas yra sušauktas, aname pirmutiniame susirinkime, išrinkto Prūsų Lietuvių ir Lietuvių Liuteronų Komiteto. Kiti lietuviai—liuteronai, yra pakviesti tik prigelbėti sutvarkyti mūsų tautinius reikalus.

Dalykai, kuriuos mes rytoj

apsvarstysime neturi nieko bendro nei su katalikybe, nei su liuterybe, nei su bedievybe. Tai yra mūsų tautos, mūsų lietuviškos giminės, reikalai. Tie reikalai visiems, kurie save lietuviu vadina, yra lygūs. Kiekvienas lietuvis turi lietuvių tautos reikalus rūpintis—vistiek, ar jis prie Rymo-Katalikų, arba Liuteronų Bažnyčios priklauso. Kas to nedaro, ir dar tam prieštarauja, tas yra mūsų giminės priešas.

Taigi užtikrinu visiems lietuviams liuteronams, kad dabartiname Prūsų Lietuvių ir Didžiosios Lietuvos lietuvių liuteronų tautiniame judėjime nėra jokio pavojaus mūsų tikėjimui.

I rytoj busiantį mūsų tautinį susirinkimą ne tik tai gau, bet ir turi ateiti visi Chicago Prūsų Lietuviai, Didžiosios Lietuvos Lietuviai Liuteronai, reformatai ir latviai, suprantanti lietuvių kalbą. Visi vyrai ir moterys—privalo atėti!

Susirinkimas prasidės 5-tą val. popiet. Svetainė yra po No. 3142 S. Halsted St., Mildos svet., ant 2-ry lubų.

Kun. J. J. D. Razokas,

Lietuvių Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios Kunigas.

Kaip jau minėjome vakarykščiame "Lietuvos" numeryje, už vakar Šv. Jurgio svetainėje, atsibuvo vietinių Vyčių apskrįčio vakara.

Pirmas kalbėtojas kun. Kemėšis ilgoj savo kalboj prirodinėjo reikalingumą dabartiname momente aukauti ir aukauti, kiek tik galima Lietuvos laisvės reikalams. Pirmiausiai pergėjo politikos stovį ir dabartinį Lietuvos padėjimą. Jis maž-daug taip sakė: "Armijos lenkų ir bolševikų artinasi prie Lietuvos rubėžių; tuom tarpu lietuviai neturi ginkluotos armijos, — nors ir buvo apie 60,000, bet vokiečiai ir ukrainiečiai juos nuginkavo. Taigi nesistebėkime jeigu šgirstume, kad lenkų armija užims Lietuvą. Kur Lietuvos viltis (likimas) gali atsiklūti? Išsigelėjimo viltis esanti tas laivas, kuriuo plaukia Prezidentas Wilsonas. Lietuva, kaip ir kitos mažos tautos daugiausiai turi vilties, kad prezidentas Wilsonas, vardan lygios teisybės visiems, apgins jas visas.

"Europos didžios valstijos kariavo savo naudai, bet Amerika išėjo į karę pahuosavimui mažųjų tautų. Kada karė pasibaigė, jie manė padėkavoti Amerikai už pagalbą ir geidė, kad Amerika nesikištų daugiau į Europos reikalus; net šios šalies kapitalistai priešinosi prezidento važiavimui į Taikos Konferenciją. Bet darbininkai

šios šalies norėjo, kad prezidentas važiuotų. Taigi prezidentui išvažiuojant, darbininkų tukstančiai su didžiausiomis ovacijomis New Yorke jį palydėjo.

"Lietuviai daug tikisi nuo prezidento Wilsono. Jeigu jam pasisėks praversti visus jo punktus, tai Lietuva tikrai bus laisva ir apginta nuo lenkų, bolševikų ir kitų mūsų priešių.

"Mūsų Tarybos nariai Washingtonė pasistengė prieiti prie Amerikos profesorų, kurie priėmė daug raštų apie Lietuvą ir tuos visus dokumentus jie įteikė prezidentui Wilsonui, išvažiuojant į Taikos Konferenciją. O Lietuva netik buvo geriau (?) išgarsinta šioje šalyje negu kur kitur, bet ir simpatija lietuviai įgijo pas Amerikonus.

Delko reikia daug aukų.

Toliaus kalbėtojas taškė: "Paryžiuje paskutiniu laiku pragyvenimas 3 kartus pabrango. Iš didelio priplaukimo žmonių viešbučių negalima gauti. Beto reikės daugybė visokių dokumentų pagaminti, reikės pakviesti garsius profesarius, kad jie pagalbėtų ir t. t., ir t. t.

"Kadangi mūsų darbininkai suprato reikala aukų, užtaigi po visas Amerikos kolonijas kloja šimtinės. Rytuose vienas be rankos žmogelis priėjęs prie stalo padėjo šimtinę ir tarė: "Tai mano paskutinė, duos mą Dievas daugiau..." Kitas žmogelis davė \$500.00. Ir Chicago jau pradeda dėti aukas."

"Brolau ir Sesuo! Atėmanti

nedėdieni be dešimtinės nematys apseiti. Tie, kurie nori išsiųsti nuo mokesčių yra lietuviški "slakeriai."

"Šimtinių, šimtinių, šimtinių!"

— atkartoję kun. Kemėšis.

Priminė ir apie nora sujungti katalikų ir tautininkų fondus. Bet tai anot kun. Kemėšio būtų "nepraktiškas dalykas," kadangi reikėtų esą išnaudo viską perorganizuoti.

Tautininkus kun. Kemėšis tarp nagučių patraukė:

Neseniai buvęs toks atsitikimas ryto se: "Dr. Šliupas, garsiausias Amerikos veikėjas, — sako kun. Kemėšis ironiškai — turėjo prakalbas," [kokiam miestelyje nenugadau Report.]. "Žmonių prisirinko labai daug. Rinko aukas ir labai "daug" surinko... \$115.00. Paskui tam pačiame miestelyj rinko aukas Tautos fondo atstovai. Žmonių buvo "nedaug" ir aukų "nedaug" surinko... vos 1100.00. Tai mato, kad žmonės tiems daugiau duoda kam geriau užsitiki..." — Užbaigė kun. Kemėšis:

"Riblime, kaip rinkome į atskirus fondus, — sako jis — tik vieni kitiems neklindydamos.

"Bet lai ir katalmas niekas neklūdo, rinkti aukas!" suriko kun. Kemėšis. [Kad "katalikams" būtų tautininkai klūdę rinkti aukas, to dar neteko girdėti, bet čia pat ant Bridgeporto "katalikų" kolektočiai, kaip girdėtis, atkalbinėja žmonės, kad neaukautų tautininkų fondui. Reporteris].

"Nedėlioje bus didelis truksmas šioje svetainėje, visos draugijos ir biznierių turi prisirengti prie egzaminų.

1. sakė p. Grigaičiui.

"Vienas redaktorius pranešė, būk Lietuvos valdžią paėmė i savo rankas socialistai, Biržiška ir Karys, — sako toliaus Kemėšis, — aš juos ypatingai pažįstu — tai yra ramūs žmonės ir išmintingi, bet socialistiška valdžia negalės ilgai užsilaikyti, nes tuojaus je susipjaus su savais bolševikais, taigi kaip jie pereitą kartą Mildos svetainėje susijavė."

Apie bolševikizmą jis išsireiškė sekančiai:

"Bolševizmas yra baisesnė Lietuvai priešas už visus kitus priešus. Jeigu jis teitų į Lietuvą, mes turėtume dar didesnes aukas dėti, kad jo nusikratyti. Juk ir patys socialistai,—pavyzdžiui, Grigaitis,—bolševikų nemėgsta. Bolševizmas yra kraštutinis socializmas."

Paskui kalbėjo "Vyčio" redaktorius, p. Zužus. Jis kategoriškai užreikė: "kad bridgeportiečiai "subytysią" aukomis visas kolonijas."

"O kun. Kemėšis, anot p. Zužaus žodžių, nors ir klojo kitose kolonijose šimtinės, čia turėsiąs padėti dar šimtinę."

Kalbėjo ir kun. Svirkas, jis savo graudingoje kalboje perkėlė klausytojus į mūsų brolių, tėvėlių ir sesučių krauju aplaistą Lietuvą. Skatino ir jis mūsų

bridgeportiečius prisidėti prie išgavimo Lietuvai laisvės ne žodžiais, bet gausiomis aukomis. Reporteris.

DR. VIRGINIA NARBUTT.

Prie eilės lietuvių daktarų prisideda jauna lietuvaitė, Dr. Virginia Narbut, kuri pabaigė mokslo pereinamąjį metą Chicago College of medicine and Surgery, ir buvo Assistentu Prof. Dr. W. A. N. Dorland, garsaus specialisto moteriškų ligų ir autoriaus daug medicinskių veikalų, ir "Medical Dictionary."

P-lė Dr. Virginia Narbut pirm atidarymui ofiso po No. 3001 W. 22nd St., praleido kelis mėnesius dėl patyrimo Chicago Post Graduate Hospital, kur specializavosi moteriškose ligose. Gana ilgą laiką buvo Milwaukee Maternity Hospital, priėmimui vaikų; išdavė examina Civil Service Examination Dunning įstaigoje dėl ligų beprotystės; be to dabar yra daktarų keturių Moksloininkų: Haines, The Ward, Mary Coronato ir St. James.

Yra tai malonus apsiereikimas, kad lietuvaitė pabaigus daktaro mokslo, įieškojo kur galima patyrimo, kad jos praktika atneštų ligoniams geriausią naudą.

Samdyto Biuras.

UŽSISAKYKITE

Užkviečiame "Lietuvos" skaitytojus, Lithuanian Publishing Bendrovės dalininkus, artimus ir pažistamus tuojaus užsiprenumeruoti Dienraštį "LIETUVA."

Mes permatome didelį Dienraščio "LIETUVA" užsisakymų užpludimą, įvairių tame reikale paklausimų ir kitokių netikėtų darbų. Todėl kviečiame Jus, Gerbia mieji, tuojaus siųsti savo prenumeratas, kad dienraštis nuo pirmo numerio Jus aplankytų. Kitaip darant, gali pasitaikyt prieš mūsų norą, sutrukdytas gerame laikraščio išsiuntinėjime.

Adresuokite šitaip:

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.

Šitą kuponą išpildyk, nukirpk ir drauge su Money Orderiu, čekiu, arba pinigais prisiųsk mums.

Dienraščio "LIETUVA" KAINOS

CHICAGOJE Metams \$ 6.00
" Pusei metų 3.50

In Kitus Suv. Valstijų Miestus

Metams - - \$5.00
Pusei metų - - 3.00

In Kanadą Metams 7.00
In Kitas Šalis Metams 6.00

"LIETUVA" 3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

GERBIAMIEJI:—

Siunčiu Tamistoms \$ ir prašau siuntinėti

dienraštį "Lietuvą" per mėt.

(ant kiek laiko)

Mano adresas:

Vardas Pravardė

Stubos numeris Gatvė

(arba box)

Miestas Valstija

VISKĄ RASYKITE AIŠKIAI.